

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721203112
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3721203112.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a členov senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho vo veci starostlivosti súdu o maloletú C., bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny U., pracovisko U., dieťa rodičov, matky: V., zastúpenej T. a otca: L. zastúpeného T., o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 31. mája 2022, č.k. 7P/55/2021-43, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 03.06.2018, č.k. 4P/38/2018-32 v časti o výživnom na maloletú C. tak, že otcovi zvýšil výživné zo sumy 100 eur na sumu 150 eur mesačne od 01.09.2021, ktoré bude poukazovať do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej. Výrokom II. uložil otcovi povinnosť uhradiť matke zameškané výživné za obdobie od 01.09.2021 do 30.06.2022 v sume 500 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe návrhu matky, ktorá sa domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletú C. zo sumy 100 eur na 170 eur mesačne od 01.09.2021. Otec s návrhom matky na zvýšenie výživného súhlasil čiastočne, najviac na sumu 130 eur mesačne. Z dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že od určenia výživného na maloletú C. uplynula doba takmer štyroch rokov. Maloletá je vekovo staršia, fyzicky vyspelejšia. V školskom roku 2021/2022 začala navštevovať druhý stupeň ZŠ, piaty ročník, čím nepochybne matke vzrástli zásadným spôsobom náklady na zabezpečenie jej riadnej výživy. Bolo preukázané, že maloletá sa venuje aj mimoškolským aktivitám. Je žiačkou ZUŠ v U. a aktívnou členkou plaveckého klubu L. U., kde sa pravidelne 3-krát do týždňa zúčastňuje tréningových aktivít a počas víkendov sa začala tiež zúčastňovať súťažných aktivít. Výdavky s tým spojené uhrádza výlučne matka, otec nad rámec súdom určeného výživného maloletej prispel iba sumou 35 eur v mesiaci január 2022 na zaplatenie plaveckého kurzu. Aby matka bola schopná zabezpečovať výživu nielen maloletej, ale aj jej dvom starším súrodencom, bola nútená zamestnať sa nad rámec riadneho pracovného pomeru, a to na dohodu o vykonaní práce, ktorú uzatvorila s L., pričom aj v minulosti takýmto spôsobom postupovala, keď pracovala v súvislosti s ochorením COVID-19 na rôznych odborných miestach. Na druhej strane súd prvej inštancie konštatoval, že otcovi maloletej, hoci nie zásadným spôsobom, ale len čiastočne v porovnaní s dobou určenia výživného, vzrástol jeho priemerný čistý mesačný zárobok zo sumy 981,02 eur na sumu 1.144,46 eur. Je síce pravdou, že od určenia výživného na maloletú C. došlo tiež k zvýšeniu výživného otca na jej dvoch starších súrodencov (mal. P. a mal. F.), avšak táto skutočnosť nemôže ovplyvniť povinnosť otca plniť si vyživovaciu povinnosť

v rozsahu, ktorý zodpovedá odôvodneným potrebám dieťaťa. Na základe týchto skutočností preto súd rozhodol o zvýšení výživného na maloletú C. zo sumy 100 eur na sumu 150 eur mesačne od 01.09.2021, kedy maloletá začala navštevovať druhý stupeň ZŠ. Zameškané výživné za obdobie od 01.09.2021 do 30.06.2022 v sume 500 eur súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 232 ods. 3 CSP zaviazal otca k povinnosti uhradiť matke v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 52 v spojení s ust. § 58 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, príp. žiadal rozsudok zmeniť tak, že výživné súd určí vo výške 130 eur a zameškané výživné v zmysle takto určenej výšky povolí splácať sumou 20 eur mesačne a doba splatnosti výživného bude určená do 25. dňa v mesiaci. Uviedol, že od septembra 2021 boli školy na druhom stupni zatvorené z dôvodu covid opatrení, deti sa do konca februára 2022 učili iba prvé dva mesiace, žiadne krúžky neboli povolené. Preto nemôže súhlasiť s tým, že matka takéto finančné prostriedky vynakladala od začiatku školského roka, no nepopiera, že od poslednej úpravy výživného je maloletá C. vekovo staršia a plynutím času sú náklady na jej potreby určite vyššie. Matka tvrdila vo svojom návrhu, že má spojené výdavky aj s cestovným, dcéru už nevozí autom a až keď na pojednávaní uviedol, že škola cestovné náklady prepláca, matka začala tvrdiť, že má zvýšené náklady s tým, že dcéru vozí do školy na krúžky, čo však nepreukázala. Súd sa uspokojil iba s jej tvrdením, nemal preukázané, kedy sa krúžkov zúčastnila. Uviedol, že bol ochotný výživné na dcéru upraviť dohodou na sumu 115 eur, pri zohľadnení jeho ďalších vyživovacích povinností na synov spolu v sume 340 eur. Súd prvej inštancie zistil jeho príjem vo výške 1.144 eur, v čom sú zahrnuté i diéty spojené so služobnými cestami. Pokiaľ z tohto príjmu uhradí výživné doteraz určené vo výške 440 eur (100 eur na C. a spolu 340 eur na synov), zaplatí nájom s energiami za dvojizbový byt vo výške 410 eur, 100 eur náklady spojené s cestovaním do práce, 150 eur náklady na cestovanie do trvalého bydliska (W.), zostane mu 144 eur, z ktorých musí uhradiť stravné, hygienu, ošatenie, telefón, zdravotnú starostlivosť, záľuby, ale aj platby deťom pri príležitosti mením, narodenín, stretnutí, aj pokiaľ sú u neho. Maloletej C. dobíja kredit vo výške 7 eur mesačne, tiež jej zakupuje ošatenie, príp. iné potreby, dáva deťom vreckové a pod. Z uvedeného vyplýva, že nedokáže všetky výdavky pokryť z vlastného príjmu, musí mu pomáhať matka. Súd konštatoval, že príjem partnera matky je cca 729 eur, príjem matky 620 eur, 120 eur z L., výšku príjmu v súvislosti s dohodou a pandémiou Covid súd neuviedol. Zároveň súd konštatoval, že matka spláca sumou 200 eur hypotekárny úver z titulu, že ho vyplatila sumou 16.000 eur. Finančná situácia matky, ktorú preukázala listinami o príjme, podľa neho nezodpovedá tomu, že by bola schopná čerpať z tak nízkeho príjmu úver vo výške 42.000 eur, zakúpila si vo februári 2022 motorové vozidlo v sume cca 13.000 eur, ich spoločné predtým predala, s deťmi a partnerom trávi dovolenku v zahraničí. Vzhľadom na výšku jeho príjmu je nútený znížiť akékoľvek potreby, aby mohol výživné vo výške 490 eur spolu na všetky 3 deti hradiť. V takto určenej výške by mu z príjmu odchádzalo výživné na všetky 3 deti v rozsahu 43 %, čo nezodpovedá rozhodovacej činnosti súdov, kde sa výživné určuje v rozmedzí 20 % až 30 %. Bol pritom ochotný hneď na začiatku zvýšiť výživné na maloletú C. o 15 eur, pri záverečnom prednese to prehodnotil a navrhol sumu 130 eur. Súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom k tomuto tvrdeniu nevyjadril. Pokiaľ súd zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť od 01.09.2021, nezdôvodnil, aké dôvody hodné osobitného zreteľa videl na strane matky, keď návrh podala až 08.11.2021. Pokiaľ ide o zameškané výživné, žiadal ho splácať v mesačných splátkach po 20 eur.

3. K odvolaniu otca podala prostredníctvom právnej zástupkyne písomné vyjadrenie matka maloletej. Žiadala rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Uviedla, že je pravdou, že návrhom podaným dňa 08.11.2021 požiadala o zvýšenie výživného na maloletú, pričom návrh bol podaný v tomto čase vzhľadom na situáciu súvisiacu s COVID-19 a zmeny v školských povinnostiach. V septembri a októbri 2021 nemala presne špecifikované náklady, ktoré bude potrebné v súvislosti s maloletou uhrádzať pravidelne, ale aj v súvislosti s jej športovými aktivitami, čo v konečnom dôsledku bolo zrejme až po určitom období. Tieto prekážky považovala za dôvody osobitného zreteľa, na ktoré prihladol zrejme aj súd prvej inštancie. Ďalej konštatovala, že súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie a v súlade s výsledkami tohto dokazovania aj vo veci rozhodol. Starostlivosť o maloletú, ale aj o súrodencov maloletej, je takmer výlučne na nej a otec sa okrem úhrady výživného takmer žiadnym iným spôsobom o starostlivosť a potreby detí nezaujíma a neprispieva na ne. Záujem o maloleté deti má byť nielen jej prioritou, ale aj prioritou otca. Otec na rozdiel od nej nemá záujem, okrem výživného určeného súdom, jej pomôcť s nákladmi a starostlivosťou o deti a z toho dôvodu aj súd prvej inštancie tieto okolnosti zohľadnil.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a 66 Civilného mimosporového poriadku (CMP) bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštalácie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Otec sa v odvolaní nestotožnil so zvýšením výživného na maloletú C. zo 100 eur na 150 eur mesačne.

6. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

7. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine).

8. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež poskytovaním vecných plnení. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a pod. Zároveň sú však bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pri rozhodovaní o výživnom je nevyhnutné uvažovať tiež o potrebách vyskytujúcich sa nepravidelne za dlhšie obdobie, prípadne o potrebách celkom náhodných, ktorých uspokojenie vyžaduje spravidla vyššie náklady.

9. Odvolací súd, na rozdiel od názoru otca, prezentovaného v odvolaní, sa so zvýšením výživného na maloletú C. zo 100 eur na 150 eur mesačne stotožnil. Od poslednej úpravy výživného na maloletú C. uplynuli viac ako 4 roky. Súd prvej inštalácie správne porovnal pomery otca, matky a maloletej C. od poslednej úpravy pomerov a rovnako správne konštatoval, že od tejto úpravy došlo k zmene pomerov, odôvodňujúcej zmenu rozhodnutia o výživnom na maloleté dieťa.

10. Maloletá C. v čase posledného rozhodovania o výživnom (rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 03.07.2018, č.k.4P/38/2018 - 32) mala X. rokov, ukončila X. triedu ZŠ v U., kde ju matka z miesta bydliska (M.) vozila autom. V rámci mimoškolských aktivít nemala maloletá zvýšené výdavky. Súrodenci maloletej C. taktiež v tej dobe navštevovali základnú školu, mal. P. ukončil X. triedu a mal. F. X. triedu ZŠ. Matka maloletej C. v tej dobe dosahovala priemerný čistý zárobok 600,77 eur a mala príjem z dohody o vykonaní práce mesačne do 200 eur brutto. Otec maloletej v tej dobe dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok 981,02 eur.

11. V súčasnosti k zmene pomerov u maloletej C. došlo v tom, že maloletá C. navštevuje druhý stupeň ZŠ, v šk. roku 2021/2022 navštevovala X. triedu. Matka jej hradí stravu v školskej jedálni (ktorá v predchádzajúcom školskom roku bola hradená štátom), cestovné verejnou dopravou má maloletá refundované školou. V rámci mimoškolských aktivít došlo u maloletej k nárastu výdavkov, a to v súvislosti s navštevovaním ZUŠ, výtvarného odboru, kde matka hradí ročne 100 eur a na potreby na maľovanie vynakladá 2x ročne do 20 eur a v súvislosti s navštevovaním plaveckého klubu L. U. uhrádza matka ročný poplatok 280 eur, má výdavky na plavecké tréningy 3x do týždňa a na plavecké súťaže aj v iných mestách (cestovné, strava, vreckové).

12. U matky maloletej došlo iba k minimálnemu zvýšeniu príjmu (o 20 eur), keď tento dosahuje v sume 620,35 eur, naďalej si privyrába na základe dohody o vykonaní práce a priemerný mesačný príjem z tejto dohody predstavuje sumu 120,88 eur netto. V covidovom období mala matka nepravidelný príjem aj z vykonávania práce v odberných miestach, rovnako na základe dohôd o vykonaní práce (naposledy v januári 2021). Matka býva s tromi maloletými deťmi v X - izbovom byte, ktorý nadobudla vyporiadaním BSM, náklady na byt predstavujú 250 eur. V spoločnej domácnosti s nimi žije aj priateľ matky, ktorý je

nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, do 15.08.2022 poberajúci dávku v nezamestnanosti (50% z denného vymeriavacieho základu 24,3226 eur), pričom doposiaľ nie je rozhodnuté sociálnou poisťovňou o jeho žiadosti na priznanie invalidného dôchodku.

13. Otcovi maloletej sa od posledného rozhodovania o výživnom taktiež mierne zvýšil príjem, o sumu 163 eur mesačne, keď tento predstavuje mesačne priemerne 1.144 eur. Otec má naďalej dve ďalšie vyživovacie povinnosti k starším bratom maloletej C., v súčasnosti spolu v sume 340 eur mesačne. Byva v prenajatom X - izbovom byte, za ktorý podľa jeho vyjadrenia platí nájom spolu s poplatkami za energie v sume 410 eur mesačne.

14. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že predovšetkým s vekom maloletej C. vzrástli aj náklady na zabezpečenie jej oprávnených potrieb. Tieto však nemôže znášať iba matka, resp. matka ich nemôže znášať väčším dielom než otec, ak to jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery dovoľujú. Matka pritom na zabezpečenie oprávnených potrieb maloletej C., ako aj dvoch starších detí, vynakladá už dlhšie zvýšenú snahu, čo deklaruje aj jej ďalšia pracovná činnosť nad rámec pracovného pomeru. Ako už bolo zdôraznené, každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa.

15. V súlade so zisteným skutkovým stavom, zohľadniac príjem otca, ktorý od poslednej úpravy výživného mierne vzrástol, aj odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dôvodne návrhu matky na zvýšenie výživného pre mal. C. čiastočne vyhovel, keď konštatoval, že na strane maloletej C. došlo k zmene pomerov, ktorá je dôvodom pre zvýšenie výživného pre maloletú o 50 eur mesačne. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, výška výživného v sume 150 eur pre maloletú, ktorá je žiačkou 2. stupňa ZŠ, dospieva, má viaceré mimoškolské aktivity, zodpovedá nielen odôvodneným potrebám maloletej, vyčísleným matkou v konaní, nevynímajúc ostatné bežné náklady primerané jej veku, ale aj pomerom na strane jej rodičov. Súčasne je v schopnostiach a možnostiach otca, pri jeho príjme vo výške 1.144 eur mesačne, plniť takto zvýšenú vyživovaciu povinnosť na maloletú C., pri zohľadnení dvoch ďalších vyživovacích povinností otca na starších bratrov mal. C..

16. Otec ďalej v odvolaní namietal, že k zvýšeniu výživného došlo už od 01.09.2021, pričom matka návrh na zvýšenie výživného podala až dňa 08.11.2021.

17. S touto námietkou otca sa odvolací súd nestotožňuje. Matka v odvolacom konaní, ako aj v samotnom návrhu na zvýšenie výživného ozrejnila, z akého dôvodu nepodala návrh na zvýšenie výživného už od 01.09.2021 (teda začiatkom školského roka). Je racionálnou argumentáciou matky, že v čase začiatku školského roka nevedela s istotou ustáliť všetky výdavky na oprávnené potreby maloletej C. (školské pomôcky, krúžky, mimoškolské aktivity). To pritom neznamená, že tieto výdavky nevznikli a neexistovali. Bolo preto správne, ak súd prvej inštancie zvýšil výživné otca na maloletú s účinnosťou od začiatku školského roka 2021/2022, a to v spojení s nárastom odôvodnených potrieb maloletej C..

18. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou otca ohľadne splácania dlžného výživného v sume 20 eur mesačne, ktorú prezentoval v odvolaní. Dlžné výživné predstavuje 500 eur. Podľa zistení súdu prvej inštancie, najmä s poukazom na výplatu titulom vyporiadania BSM matkou (16.000 eur), je v možnostiach otca dlžné výživné uhradiť v zákonnej 3-dňovej lehote. Netreba opomínať, že v zmysle ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov.

19. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny, keď odvolacie námietky otca nepovažoval za dôvodné.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V mimosporových konaniach platí zásada, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil (§ 49 CMP). Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu.